

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Enel Pungas
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 13.07.2026 nr 2-1/485-1

Meie 24.08.2026 nr 10-4/5316-2

Vastus pöördumisele

Lapsendamise kehtetuks tunnistamisest PKS alusel

Pöördusite Justiits- ja Digiministeeriumi poole seoses lapsendamise kehtetuks tunnistamisega olukorras, kus lapsendatul on sooviks põlvnemiseandmed rahvastikuregistris korrektseks saada. Täpsustasite, et tegu on abikaasa lapse lapsendamisega.

Kirjeldatud olukorras tuleb arvestada, et lapsendamisega tekib lapsendaja ja lapse vahel põlvnemissuhe ning laps omandab lapsendaja lapse õigusliku staatuse. Lapsendamine on kehtiva õiguse kohaselt üldjuhul lõplik õigussuhe ning selle kehtetuks tunnistamine on võimalik vaid perekonnaseaduses (PKS) sätestatud erandlikel alustel.

PKS § 166 lõike 1 kohaselt võib kohus lapsendamise kehtetuks tunnistada juhul, kui lapsendamine toimus ilma lapsendaja avalduseta või lapse või vanema nõusolekuta. Lisaks võib kohus enne lapse täisealiseks saamist tunnistada lapsendamise lapse kaalukates huvides omal algatusel kehtetuks (PKS § 169).

Teie kirjeldatud juhtudel on tegemist täisealiste isikutega, kelle lapsendamine on toimunud aastaid tagasi ning kelle sooviks on kanda bioloogilise isa perekonnanime või viia rahvastikuregistri põlvnemisandmed vastavusse bioloogilise põlvnemisega. Ainuüksi selline soov ei kujuta endast PKS-is sätestatud alust lapsendamise kehtetuks tunnistamiseks. Kui lapsendamine toimus seaduses sätestatud korras ning puuduvad asjaolud, mis annaksid aluse PKS § 166 või § 169 kohaldamiseks, ei ole lapsendamise kehtetuks tunnistamine üldjuhul võimalik. Seega sõltub kohtumenetluses lapsendamise kehtetuks tunnistamise tulemus konkreetse menetluse asjaoludest.

Eelnevast tulenevalt leiame, et kirjeldatud olukorras ei ole lapsendamise kehtetuks tunnistamise nõue üldjuhul perspektiivikas, kui ei esine PKS-is sõnaselgelt sätestatud kehtetuks tunnistamise aluseid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kertu Tuuling
nõunik

Kertu Tuuling 58867043
kertu.tuuling@justdigi.ee

